

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА БЕОГРАД
Београд, Булевар Зорана Ћинђића 152 а
Матични број: 17922726, ПИБ: 111762895

Број: 06-16/24
Датум: 18.09.2024. године
гс

На основу члана 65. став 7. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 – др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 – А/уверљиво тумачење, 67/2021 - др. закон, 67/2021 и 76/2023), члана 69. став 1. тачка 3, а у вези са чланом 94. Статута Академије струковних студија Београд у Београду, Наставно – стручно веће Академије струковних студија Београд, на седници одржаној дана 18.09.2024. године, донело је

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ И АКАДЕМСКОГ ИНТЕГРИТЕТА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Кодекса

Члан 1.

Кодексом професионалне етике и академског интегритета Академије струковних студија Београд у Београду (у даљем тексту: Кодекс) уређују се правила етичког понашања, утврђују етички стандарди и начела у високом образовању, објављивању научних резултата, односу према интелектуалној својини, поступцима у наступању Академије и то наставника, сарадника, ваннаставног особља и студената у правном промету, као и у односу према јавности и средствима јавног информисања.

Циљеви

Члан 2.

Кодекс има за циљ очување достојанства професије, унапређивање моралних вредности, очување угледа Академије, заштиту вредности знања и подизање свести о одговорности свих запослених и студената.

Примена Кодекса

Члан 3.

Кодекс се примењује у професионалном и јавном деловању наставног особља, студената и ваннаставног особља Академије струковних студија Београд у Београду (у даљем тексту: Академија), као и у деловању лица која нису чланови академске заједнице Академије, а учествују у њеном раду.

Запослени на Академији, као и студенти, морају се у свом раду, деловању и понашању придржавати етичких начела, начела критичности и поштовати циљеве и принципе високог образовања.

Члан 4.

Начело професионалности

Члан 9.

Запослени и студенти дужни су да своје обавезе према Академији, као и колегама у другим установама у оквиру академске заједнице извршавају одговорно, савесно и професионално, држећи се начела објективности, непристрасности и међусобног уважавања.

Забрана дискриминације

Члан 10.

Недозвољен је сваки облик дискриминације, непосредне или посредне, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Стручност, способност и професионалне заслуге, као и резултати у обављању одређене врсте делатности, послова и задатака, једини су релевантни критеријуми вредновања и напредовања чланова академске заједнице.

Забрана узнемиравања

Члан 11.

Забрањена је свака врста узнемиравања, а посебно када се темељи на злоупотреби положаја институционалне или хијерархијске надређености.

Узнемиравање је непримерено понашање према другом лицу, односно свако узнемиравање и свако друго понашање које има за циљ повреду личног достојанства, ометање у обављању послова и омаловажавање других лица.

Узнемиравањем се нарочито сматра сваки чин, појединачни или понављан, вербални или физички, који ствара или доприноси стварању непријатног и непријатељског радног окружења и амбијента у којем лице борави и ради.

Неприхватљиво је свако узнемиравање које се манифестује као упућивање нежељених и непримерених предлога и опаски, недозвољено је свако физичко додиривање и физичко напаствовање и свако друго сексуално понашање, забрањено је ругање и исмејавање, као и слична понашања која имају за циљ повреду личног достојанства, самопоуздања и психолошке стабилности.

Начело непристрасности

Члан 12.

Запослени и студенти дужни су да се држе начела непристрасности и не смеју да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и делатностима који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донети унапред и засновани су на неоправданим генерализацијама, утичу на њихову објективност у академским, стручним, административним, пословним и управљачким делатностима.

Начело одговорности

Члан 13.

Запослени и студенти дужни су да се брину о интересима Академије у духу развоја академских слобода, а посебно у погледу аргументоване расправе, критике, толеранције и одговорног трагања за оптималним решењима.

Под неодговорним понашањем сматрају се:

- несавесно управљање пословима, ресурсима и имовином Академије,
- онемогућавање или отежавање њиховог коришћења од стране других чланова;
- употреба имовине Академије за приватне, комерцијалне, политичке, верске и друге сврхе без посебног одобрења у складу са законом;
- коришћење имена и обележја Академије за приватне комерцијалне или некомерцијалне потребе.

Дужност Академије и наставника

Члан 14.

Академија је дужна да у току трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија које организује, упозна студенте са етичким начелима, а посебно са правилима академске честитости, правилима за навођење идеја и радова других аутора, односно правилима цитирања и препричавања.

Члан 15.

Наставници Академије су дужни да:

- поштују образовне циљеве, стратегије и стандарде Академије;
- обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност, и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма;
- теже постизању и преношењу квалитетних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама;
- понуде свим студентима начелно исте могућности за стицање знања;
- вреднују рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено;
- свесно провере сваки писани рад студента и да обрате посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања из овог кодекса;
- обезбеде транспарентност и јавност испита и објективност оцењивања.

Недозвољено поступање у наставном раду

Члан 16.

Наставницима, сарадницима и студентима није дозвољено да користе, подстичу, помажу или толеришу употребу недозвољених средстава за испуњавање предиспитних обавеза и полагање испита, као и да приступање испитима условљавају захтевима који нису садржани у елементима студијског програма, а посебно да намећу услове који њима доносе приватну материјалну и другу корист.

Наставници и сарадници гарантују изворност радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

У стручном раду није дозвољено:

- Плагирање;
- Лажно ауторство;
- Измишљање и кривотворење резултата;
- Аутоплагирање.

Забране из става 3. овог члана се односе на све писане радове наставног особља и студената, као што су: семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад, специјалистички рад, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и слично.

Одговорност за кршење забрана из става 3. овог члана сnose и у случају несавесног и неодговорног приказивања, односно занемаривања чињеница у извештајима о наставном раду (у извештајима у вези избора у звања наставника или сарадника и сл.).

Посебну одговорност има ментор код израде завршног рада, односно наставник који води студента код израде других облика писаних радова.

Примењени истраживачки рад је пројекат у којем се решава практични проблем из области студијског програма који је у функцији израде мастер рада.

Примењени истраживачки рад се ради у установи или другој организацији у земљи или иностранству које се баве областима у складу са уписаним студијским програмом са којом Академија има уговор о сарадњи.

Тема мора бити практични проблем уочен у литератури или пракси, који може да се реализује у установи или другој организацији са којом је склопљен уговор о сарадњи за потребе израде мастер рада, или у другој установи, организацији или предузећу.

Одговорност је ментора за студента да проверава наведену литературу и изворе које је студент користио при изради рада, са потпуним подацима, ради спречавања кршења права интелектуалне својине и спречавања плагијата.

Плагирање

Члан 17.

Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, а нарочито:

- Дословно преузимање, као и копирање из електронских, штампаних или рукописних извора текста другог аутора, односно текста урађеног од стране професионалне агенције или другог лица за потребе аутора или трећих лица - са српског или страног језика, у деловима (без обзира на обим) или у целости - без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;

- Препричавање или сажимање текста другог аутора, као и текста урађеног од стране професионалне агенције или другог лица за потребе аутора или трећих лица, из електронских, штампаних или рукописних извора, са српског или страног језика, у деловима (без обзира на обим) или у целости, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања препричаног дела. Успутно навођење изворног аутора није довољно: аутор је дужан да обезбеди да се не створи погрешан утисак да су парафразирани реченице његова идеја;

- Непрецизно цитирање, које не следи правила цитирања прихваћена у датој научној, уметничкој, односно стручној области;

- Представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

Лажно ауторство

Члан 18.

Лажно ауторство је навођење лица које није учествовало у изради рада као аутора.

Чланови академске заједнице дужни су да као ауторе наводе све и само оне учеснике у процесу настајања стручног рада, који су интелектуално допринели раду. Није дозвољен ни дослух између лица укључених у израду рада, који се показује у недозвољеној сарадњи између студената, пропусту да се наведе примљена помоћ или пропусту да се прецизно поштују правила о групном раду на пројектима.

Измишљање и кривотворење резултата

Члан 19.

Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати истраживања буду намерно подешени или тенденциозно протумачени. Посебан облик измишљања и кривотворења резултата је несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном раду.

Аутоплагирање

Члан 20.

Аутоплагирање је поновно објављивање, у деловима или у целости, свог раније објављеног или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног, а да није изричито наведено да је у питању већ објављен или за другу сврху искоришћен рад.

Члан 21.

Поред забрана из члана 16. став 3. овог кодекса у стручном раду није дозвољено:

- Измишљање и преправљање препорука и лажно представљање академских достигнућа;
- Примање поклона или услуга;
- Корупција;
- Неосновано пријављивање других чланова академске заједнице.

Примање поклона или услуга

Члан 22.

Запослени на Академији не смеју да траже, нити да примају, за себе или за друга лица, поклоне или услуге, уколико постоји оправдана претпоставка да ће тиме бити извршен утицај на њихову објективност или испуњавање професионалних обавеза.

Корупција

Члан 23.

Запослени су дужни да утичу на сузбијање сваког покушаја корупције на Академији и да пријаве сваки такав случај, у складу са законом.

Неосновано пријављивање других чланова академске заједнице и изношење података у јавности или средствима јавног информисања

Члан 24.

Неосновано пријављивање других чланова академске заједнице за кршење етичких начела, као што су: плагијат, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата, аутоплагирање, нетачност препорука или корупцију, представља недозвољено понашање којим се крше одредбе овог кодекса.

Неосновано пријављивање других чланова академске заједнице пред државним и правосудним органима, којим се члану академске заједнице и високошколској установи на којој је запослен нарушава углед и интегритет, представља недозвољено понашање којим се крше одредбе овог кодекса.

Изношење у јавности или средствима јавног информисања злонамерних неистинитих навода који се тичу члана академске заједнице или Академије или изношење података који представљају пословну тајну Академије, а којим се члану академске заједнице или Академији нарушава углед и интегритет, представља недозвољено понашање којим се крше одредбе овог кодекса.

Законито и непристрасно обављање професионалних обавеза

Члан 25.

Запослени су дужни да своје професионалне обавезе и дужности обављају у складу са законом и непристрасно. Они не смеју да користе свој положај за стицање било какве користи или погодности за себе или повезано лице, нити да делују против интереса високог образовања у целини.

При обављању својих професионалних обавеза и дужности запослени су дужни да избегавају стварање односа зависности према лицима која би могла да утичу на њихову непристрасност, а у случају да такав однос већ постоји, дужни су да га отклоне.

Запослени су дужни да избегавају ситуације које могу за последицу да имају кршење објективности и непристрасности, посебно између чланова заједнице који су у узајамном хијерархијском односу, односно који укључују оцењивање туђег рада и достигнућа, или одлучивање о статусу лица која су хијерархијски подређена, њиховом професионалном напредовању, погодностима, награђивању или кажњавању.

Послови и делатности изван Академије

Члан 26.

Наставници и сарадници не могу обављати ниједан посао или делатност који је у супротности са њиховим професионалним обавезама у Академији или утичу на њихов интегритет и објективност у вршењу академских дужности.

Овом забраном не могу бити обухваћене активности које произлазе из Уставом гарантованих људских и мањинских слобода и права.

При обављању послова и делатности изван Академије наставници и сарадници дужни су да се придржавају закона и општих аката Академије, којима су регулисана њихова права и обавезе.

Сукоб интереса

Члан 27.

Запослени су дужни да избегавају сукоб интереса и не смеју радњама и активностима које проистичу из обављања њихових професионалних обавеза и академских дужности са собом повезана лица стављати у повлашћен положај у односу на друга лица.

Сукоб интереса је ситуација у којој приватни интерес или приватни интерес запосленог и са њим повезаног лица утиче или може да утиче на законито и непристрасно обављање професионалних обавеза (доношење професионалних одлука или предузимање професионалних радњи) и дужности.

Приватни интерес је било каква корист или погодност за учесника у образовном процесу или са њим повезаног лица.

Повезана лица су лица која се са учесником у образовном процесу налазе у посебном односу: чланови породице (супружник или ванбрачни партнер, родитељ или усвојитељ, дете или усвојеник), крвни сродници у правој линији, односно у побочној линији закључно са другим степеном сродства, као и физичко и правно лице које се према другим основама и околностима може оправдано сматрати интересно повезаним са учесником у наставном процесу.

Објективна и непристрасна процена професионалног напредовања

Члан 28.

Процена успешности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције мора да буде објективна, непристрасна и утемељена на унапред утврђеним и транспарентним критеријумима.

Запослени је дужан да процене о условима за професионално напредовање других чланова заснива искључиво на критеријумима који су релевантни за обављање професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним резултатима.

Недозвољен је сваки облик дискриминације у поступку вредновања услова професионалног напредовања, као и у самом поступку напредовања. Сви запослени имају једнаке услове за напредовање на основу процене испуњености професионалних обавеза.

Наставници имају професионалну одговорност да брину о обезбеђивању наставног подмлатка Академије и да подстичу њихово напредовање и осамостаљивање.

Заштита ауторских права и права интелектуалне својине

Члан 29.

Наставници и сарадници имају обавезу да предузимају мере у циљу унапређивања и промовисања поштовања и заштите ауторских права и права интелектуалне својине.

Однос према студентима

Члан 30.

Наставници морају подстицати слободан, одговоран и озбиљан приступ студирању.

Обавеза наставника је да у преношењу знања примењују највише стручне, професионалне и етичке стандарде.

Члан 31.

Наставници воде своје студенте у процесу образовања, односно студирања, они су и њихови саветници и сарадници који су одговорни за успостављање међусобног уважавања и поверења у односу са студентима, уз поштовање њихове личности и њихових слобода и права.

Члан 32.

Наставник је дужан да у праћењу рада и оцењивању студената примењује објективне, поуздане и проверене, као и уједначене критеријуме.

Такође, наставник је дужан да примењује искључиво параметре релевантне за оцењивање, односно исказано знање, изнесене чињенице, разумевање материје, стечене вештине и показану способност студената да усвојена знања примени у пракси.

Наставник своје захтеве мора прилагодити средствима која су приступачна, литератури и методама које су биле доступне студентима у току студирања.

Члан 33.

У циљу остварења професионалног и моралног односа наставника и сарадника у настави према студентима забрањено је њихово искоришћавање, шиканирање, дискриминисање, недолично понашање према њима, вређање њиховог достојанства и злоупотреба било које друге врсте.

Члан 34.

Ненаставно особље, као важан чинилац у функционисању Академије, дужно је да студентима пружа тачне и јасне информације и савете у циљу њихове што боље обавештености.

У циљу остварења професионалног и моралног односа ненаставног особља према студентима забрањено је њихово искоришћавање, шиканирање, дискриминисање, недолично понашање према њима, вређање њиховог достојанства и злоупотреба било које друге врсте.

Однос студената према запосленима

Члан 35.

Студенти су дужни да наставнике и сараднике који их воде у процесу образовања, односно студирања, као и ненаставно особље које им пружа потребне информације и услуге у процесу студирања уважавају и поштују њихова права и обавезе.

Члан 36.

Није дозвољено било које понашање које угрожава извођење наставе и квалитет образовања и обезвређује напоре наставника, ненаставног особља и других студената на стварању услова за унапређење и извођење наставе како је плановима и програмима предвиђено.

Забрањено је укључивање и коришћење мобилних телефона за време трајања наставе.

Забрањено је бучно и агресивно понашање у просторијама и ходницима Академије и наставних база.

Члан 37.

Студенти су обавезни да при сусрету са наставницима, сарадницима и ненаставним особљем исте уљудно поздраве.

Неприхватљиво је да се студенти обраћају запосленима са храном или гумом за жвакање у устима, рукама у џеповима, капом на глави и сл.

Члан 38.

Забрањено је улажење у радне просторије (канцеларије и кабинете) без претходне најаве тј. куцања и добијања одобрења за улазак.

Однос према колегама

Члан 39.

Колегијални односи заснивају се на:

- међусобном личном и професионалном уважавању;
- разумевању за личне и професионалне дилеме и проблеме;
- солидарности, заједничком формулисању и остварењу специфичних интереса свих на Академији.

Члан 40.

Запослени и студенти Академије дужни су да у размени идеја и критика уважавају туђа легитимна мишљења и ставове.

У колегијалној расправи о научним и стручним проблемима могу се супростављати само научни, стручни и професионални аргументи.

Члан 41.

Свесни чињенице да су у процесу образовања у коме стичу високо стручна знања и постају део интелектуалне елите, студенти су дужни да се према својим колегама односе тако што ће уважавати њихов лични интегритет и њихова људска права и слободе.

Сваком студенту је забрањено да другог студента или студенте искоришћава, шиканира, дискриминише, недолично се понаша према њему, вређа његово достојанство, злоупотребљава резултате његовог рада или врши било коју врсту злоупотребе својих колега.

Однос према институцији

Члан 42.

Запослени и студенти дужни су да својим понашањем и професионалним ангажовањем чувају интегритет Академије, радећи по свом најбољем знању, савесно и посвећено и успостављајући односе са другим појединцима или институтцијама уз поштовања правила пристojности, морала и укупне културе понашања.

Општи интерес академске заједнице Академије мора бити испред личног интереса сваког појединачног члана.

Члан 43.

Запослени и студенти Академије дужни су да поштују устројство и хијерархију наставничких и других звања, овлашћене појединце и органе.

При томе су слободни да аргументовано критикују устројство, организацију и начин рада институције, рада органа или појединца, као и да предлажу промену правила на којима институција почива.

Члан 44.

Наставници су дужни да ангажман, карактер и обим обавеза ван своје академске институције, ускладе са радом и интересима институције у којој су у сталном радном односу.

Наставници и други запослени су дужни да воде рачуна о могућем сукобу интереса и (не)усклађености својих јавних функција и приватног ангажовања са статусом на Академији.

Студенти су дужни да својим понашањем чувају интегритет Академије, уз поштовање правила пристojности, морала и укупне културе понашања.

Члан 45.

Најгрубље повреде академског понашања су: неприхватљиви облици лобирања, уцене, притисци, протекционизам и сви други облици нечасних утицаја који воде кршењу стручних критеријума и стандарда у обављању академских послова.

Запослени не сме нудити, давати, стављати у изглед, обећавати или прихватити новац, ствар, право или услугу или могућност утицаја од другог лица са којим је у пословном односу.

Члан 46.

Запослени не сме користити поверљиве информације и пословне могућности у циљу прибављања материјалне или нематеријалне користи за себе или друга лица.

У циљу испуњења обавеза из става 1. овог члана запослени нарочито не сме да:

- користи у личне сврхе информације до којих је дошао на основу положаја на Академији;
- користи у личном интересу пословне могућности за које је Академија заинтересована или би могла бити заинтересована;
- прикрива информације до којих је дошао на основу положаја, а које могу бити од значаја за доношење пословних одлука.

Члан 47.

У просторије Академије, запослени и студенти могу улазити примерено одевени и уредни.

Запослени и студенти су дужни да се међусобно једни другима обраћају са дужним поштовањем и уважавањем, без употребе непримерених речи, гестова и висине гласа.

Запослени и студенти који у просторијама Академије не поступају на начин прописан овим чланом биће удаљени, односно онемогућени да уђу у просторије Академије.

У току извођења наставе неопходно је имати уредну и чисту одећу.

Није дозвољен улазак у простије Академије:

- одевенима у изразито кратке сукње, шорте или панталоне које нису дуге, у хеланкама или у панталонама које обнажују поједине делове тела испод панталона;
- одевенима у мајицу која исувише обнажује рамена (бретел-мајицу) односно у мајицу без рукава -„трегер мајицу“ или у мајицу, односно у кошуљу која због недовољне дужине обнажује тело у пределу појаса;
- обувенима у папуче, кломпе, нануле и сличну обућу;
- са наочарима за сунце и качкетом на глави, поготову током присуства на настави.

Није дозвољено конзумирати храну и пиће за време наставе, као ни у учионицама, слушаоницама, амфитеатрима и другим просторијама у којима се обавља настава.

Однос према окружењу

Члан 48.

Запослени и студенти учествују у друштвеном животу као и сви грађани, али су дужни да лични ангажман ускладе са обавезама према студентима, настави и интересима Академије.

Нико не сме злоупотребити свој статус и ауторитет ради остваривања личних, породичних или политичких интереса.

Члан 49.

Наставно - стручно веће Академије ће најкасније у року од 30 (тридесет) дана од дана ступања на снагу овог кодекса именовати чланове Етичког одбора Академије, на предлог Председника Академије.

Члан 50.

Овај кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на интернет страници Академије.

**Председница
Наставно – стручног већа
Академије**
др Данијела Пецарски

